

červenec | 2016

ZPRÁVY

Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Na levandulové farmě

str. 05 až 07

**Kvalita od českých
slepíc**

str. 03

**Novela veterinárního
zákona**

str. 04

**Co se urodilo
nového**

str. 08 a 09

Velká letní

fotosoutěž

str. 10

ÚVODNÍ SLOVO MINISTRA:

VÁŽENÍ ČTENÁŘI,

tíživá situace na trhu s mlékem a vepřovým masem. To je téma, kterému jsem se v posledních týdnech intenzivně věnoval při jednáních s evropskými politiky v Praze a které se nám podařilo prosadit i na poslední zasedání Evropské rady. Oceňuji dosavadní aktivitu Evropské komise, nicméně současný vývoj podle mého názoru ukazuje, že navzdory opatřením na evropské i národní úrovni je situace v sektorech mléka a vepřového masa i nadále kritická. Stále se potýkáme s poklesem výkupních cen mléka, které se pohybují pod výrobními náklady. V dubnu klesla cena na 6,54 koruny za litr, což představuje meziroční snížení o 20 procent. U nás na Ministerstvu se od počátku snažíme situaci producentů řešit jak využíváním nástrojů unie, tak zavedením nových národních dotačních titulů. Mimořádnou kompenzaci, kde bylo ČR z prostředků EU alokováno 11,2 milionu eur, jsme navýšili o 100 procent z národních peněz. Využili jsme také možnost dřívějšího vyplacení záloh na platby SAPS, tedy jednotné platby na plochu, a některé platby z Programu rozvoje venkova.

Příjemné čtení přeje

Marian Jurečka
ministr zemědělství

OBSAH:

DOMÁCÍ TRH NENÍ VEJCE JAKO VEJCE

Na pulty českých obchodů se dostávají vejce ze zahraničí bez označení místa původu. V červnu veterináři poslali zpět přes 160 000 vajec.

03

NOVELA ZÁKONA ŘÍKÁME NE MNOŽÍRNÁM PSŮ!

Novela veterinárního zákona dohlédne na obchodování se zvířaty i útulky pro toulavá zvířata. Změní se i pravidla pro domácí zabijačky.

04

ROZHOVOR LEVANDULE MÁ TRADICI TAKÉ V ČESKU

Byť jde o středomořskou rostlinu, dlouhé a letité kořeny levandule najdete i u nás. To a více nám řekli majitelé levandulového statku z Hané.

05

VÝBĚR ZPRÁV HLAVNÍ ZPRÁVY MĚSÍCE

Zatímco v létě roste prodej balené zmrzliny, pěstitelé očekávají nízkou úrodu ovoce a zemědělství diplomaté vyrazí hledat exportní příležitosti v zahraničí...

08

FOTOSOUTĚŽ CESTUJTE, FOŤTE A VYHRAJTE...

Rozjeli jsme velkou letní fotosoutěž. Vaše snímky české krajiny, zemědělství nebo gastronomie vám můžou vyhrát nezapomenutelné zážitky i něco dobrého na zub.

09

Na titulní straně: **Lukáš Drlík**
Foto: **Levandulový statek Bezděkov**

KAŽDÝ ČECH ROČNĚ ZKONZUMUJE PŘIBLIŽNĚ 260 VAJEC, VĚTŠINU POKRYJE TUZEMSKÁ VÝROBA. CENA VAJEC OD ZEMĚDĚLSKÝCH PRODUCENTŮ BYLA V LOŇSKÉM ROCE 1,88 KČ ZA KUS, PRŮMĚRNÁ SPOTŘEBITELSKÁ CENA 3,10 KČ ZA KUS.

DOMÁCÍ TRH

NENÍ VEJCE JAKO VEJCE

Přestože se u nás ročně vyprodukuje na dvě miliardy vajec, na pulty obchodů míří stále větší množství vajec ze zahraničí, a to zejména z Polska. Jsou levnější, často ale jde o neoznačená vejce neznámého původu. Kupujte proto především česká vejce, která mají na skořápce natisknutý kód „CZ“.

Nad českým drůbežářstvím se stahují mračna. Naši výrobci těžko konkurují cenám dovezených vajec, která se prodávají pod výrobními náklady. Ta vejce najdete především v obchodech Kaufland a Albert. Státní veterinární správa letos zajistila už několik zásilek vajec, které neměly v pořádku značení nebo průvodní doklady. V červnu inspektoři vrátili do Polska zásilku více než 1 60 000 kusů vajec, pouhý měsíc předtím zase pozastavili prodej více než půl milionu polských vajec.

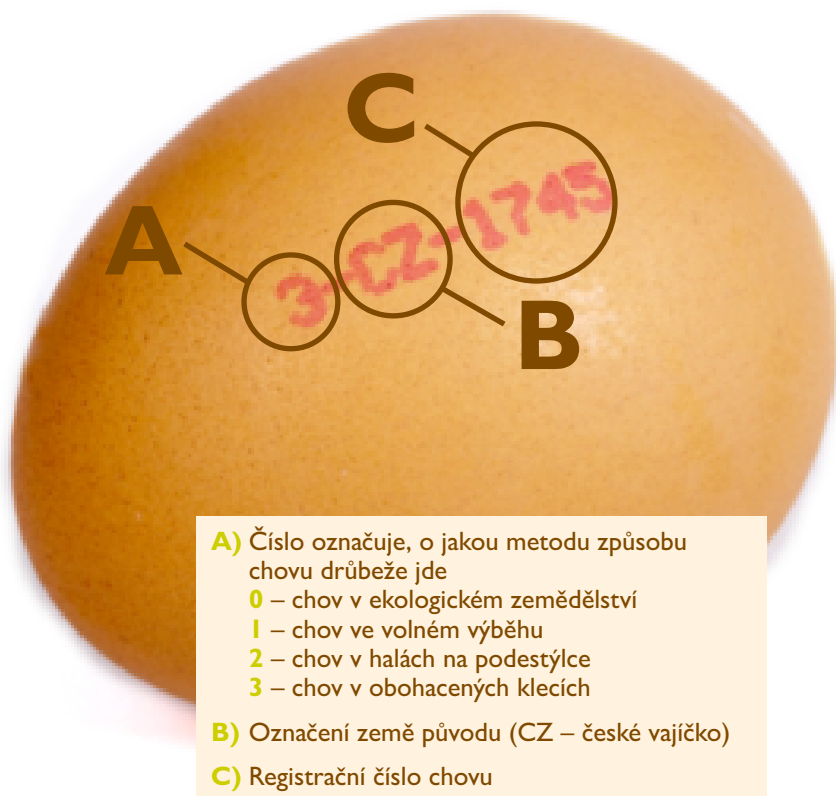
Ač na polská vejce narážíme čím dál častěji, má Česko potenciál být ve výrobě vajec zcela soběstačné, jen v loňském roce se k nám ale přivezlo bezmála 800 milionů vajec a vaječné hmoty, meziročně o 123 milionů více.

KUPOJTE KVALITU OD ČESKÝCH SLEPIC

Dejte přednost českým vejcím, protože čeští drůbežáři musí splňovat přísné normy a každé jednotlivé vejce přesně označit. Máte tak u českých vajec jistotu kvality, navíc u každého vejce si můžete snadno dohledat přesný původ. Kupovat česká vejce i další české potraviny se vyplatí, navíc podpoříte i naše zemědělství a potravinářství.

DŮVĚŘUJTE, ALE PROVĚŘUJTE!

V obchodech se můžete setkat s různými zavádějícími praktikami. Například v krabičce, která deklaruje česká vejce, najdete vejce dovezená ze zahraničí. Obětujte pár vteřin svého času, otevřete v obchodě krabičku s vejci a podívejte se, co kupujete. 🍳

A) Číslo označuje, o jakou metodu způsobu chovu drůbeže jde

- 0** – chov v ekologickém zemědělství
- 1** – chov ve volném výběhu
- 2** – chov v halách na podestýlce
- 3** – chov v obohacených klecích

B) Označení země původu (CZ – české vajíčko)

C) Registrační číslo chovu

NOVELA ZÁKONA

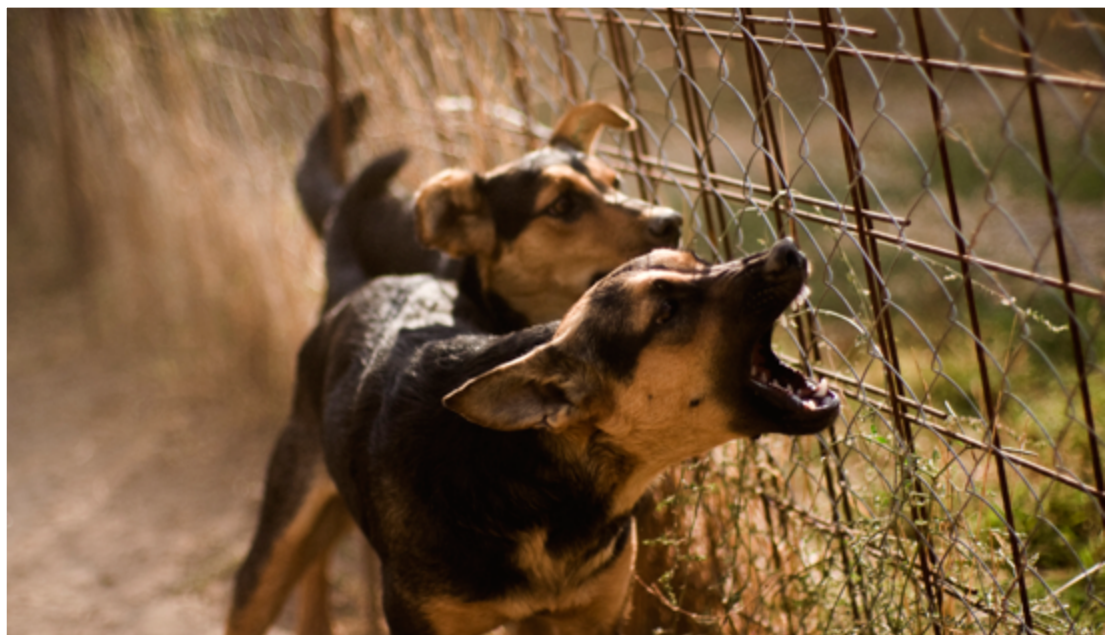
ŘÍKÁME NE MNOŽÍRNÁM PSŮ!

Zarazíme množirny psů! Chystáme se na zvířata v útulcích více dohlédnout. Připravili jsme zásadní novelu veterinárního zákona, která ochrání zvířata a chovatelům usnadní papírování. Už od začátku příštího roku začnou platit nová pravidla mimo jiné pro domácí zabijačky nebo útulky pro toulavá zvířata.

Novelou chceme zarazit neetický obchod se zvířaty provázený jejich utrpením, tedy množirny psů. V současnosti musí nahlašovat chovy psů lidé, kteří podnikají s živnostenským oprávněním. Ti, kteří je chovají bez něj, tak činit nemusí. Nově ale každý, kdo bude chovat více než pět fenek, bude mít zároveň povinnost nahlásit to veterinární správě. Tím získáme lepší přehled a budeme moci kontrolovat chovy, o kterých jsme dosud nevěděli.

Poprvé zavádíme povinnou registraci útulků pro toulavá zvířata, aby i tato zařízení mohla být pod veterinárním dozorem. Pravidlo se

Je to vstřícný krok především vůči menším chovatelům. Možnost doma porážet maximálně dvouletý skot byla zavedena jako preventivní opatření při epidemii BSE (tzv. nemoc šílených krav). Tato choroba se u nás ale neobjevila už dlouho, proto Evropská komise zařadila Českou republiku mezi země, které mohou zavést mírnější pravidla. Zkrátila se také lhůta, do kdy musí chovatel požádat o povolení domácí porážky, a to ze sedmi dnů na tři. Pokud se zvíře zraní nebo trpí, bude moci zemědělec vykonat nucenou porážku i mimo jatka. Chovatelé budou moci pod dozorem veterinárního lékaře vykonat ve svém hospodářství některé ve-

nebude vztahovat na chovatele služebních, loveckých, asistenčních nebo vodicích psů.

JITRNICE, JELITA BUDOU...

Měníme i pravidla pro domácí porážku zvířat. Dnes musíte celé prase spotřebovat sami, nově budete moci legálně obdarovat sousedy a své známé. Zvýší se také věk pro domácí porážky skotu z 24 na 72 měsíců.

terinární úkony, jako například podávat léčiva. K tomu ale musí mít oprávnění od ošetřujícího veterinárního lékaře a musí absolvovat specializovanou odbornou přípravu. 🍃

ROZHOVOR

LEVANDULE MÁ TRADICI TAKÉ V ČESKU

Levanduli lidé od pradávna přičítají spoustu blahodárných účinků. Je považována za účinného bojovníka proti bolestem hlavy. Navíc je tato bylina užívána na podporu trávení, spaní, proti stresu. Osvědčila se ale také v gastronomii. Podívejte se s námi k jednomu mladému páru pěstitelů levandule u nás, na Levandulový statek Bezděkov nedaleko Úsova, kde úrodná Haná přechází v Zábřežskou pahorkatinu.

Pěstovat levanduli? V našich zeměpisných šířkách? Jak jste se vůbec dostali k tomuto nápadu?

Lukáš Drlík: Po prarodičích jsme zdědili v Bezděkově statek. Chtěli jsme navázat na rodinnou tradici a v hospodaření na statku pokračovat. Dlouho jsme přemýšleli, co na pole zasít. Po výletu do Provence jsme měli ale jasno...

Inspirovali jste se v Provence?

Veronika Pejšová: Fialové lány vonící provensálské levandule nám byly velkou inspirací. Nikdo se však s námi moc nechtěl bavit. My umíme anglicky, místní se chtěli bavit francouzsky. Dá se říci, že jsme se více o levanduli dozvěděli po našem návratu domů. Dostali jsme kontakt na pana

Duška z Výzkumného a šlechtitelského institutu v Olomouci, který nám pomohl vypěstovat sazenice.

Naši zemědělci v loňském roce bojovali se suchem, letos na jaře přišly mrazy. Jak se daří v našich podmínkách levanduli?

Veronika: Budete se divit, ale levandule má u nás kořeny. Dříve se tady totiž pěstovala. Až komunisté její pěstování zničili. Ale máte pravdu, je to spíše středomořská rostlina, která potřebuje hodně sluníčka, propustnou zeminu, méně srážek. Dá se říci, že loňské sucho bylo ideální pro levanduli, ale ne pro sazeničky, které se musí zalévat.

LEVANDULE POCHÁZÍ ZE STŘEDOMOŘÍ, ALE DŘÍVE SE PĚSTOVALA I U NÁS.

Je nějaký rozdíl mezi tou českou a francouzskou?

Lukáš: Levandule má několik barevných vyšlechtěných odrůd. My máme zatím levanduli lékařskou. Nesnažíme se o klony francouzské levandule, protože ta má desetkrát více silic. Používá se hlavně v kosmetice – na výrobu olejíčků, z nich se pak dělají parfémy. Náš zájem je především gastronomie, proto pěstujeme levanduli lékařskou.

Dá se tím uživit?

Lukáš: Jsme začínající zemědělci, je to velmi těžké. Tvoříte-li dnes něco nového, vyžaduje to mnohem větší investice, než co jste schopni vydělat. Musíme se otáčet, abychom vše zvládli. Pomáhají nám ale kavárny, které jsme si k tomu otevřeli.

Pěstujete kromě levandule i něco jiného?

Veronika: Dnes pěstujeme kromě levandule měsíček, chrpu, meduňku, mátu. Se všemi těmito bylinkami dále pracujeme ve svých kavárnách.

Na statku hospodaříte v bio kvalitě?

Co si myslíte o tom, že bio kvalita je u nás většinou pojímána jako marketingová věc?

Lukáš: Jsme moc hrdí na to, že hned od počátku svého snažení jsme se přihlásili k bio certifikaci. Na našem statku tak nepoužíváme žádnou chemii. Obděláváme půdu tak, jak ji máme. Nechceme, aby po nás zbyla jen zničená půda. Bio znamená pro nás strašně moc práce – motyka, okopávání. Děláme to z přesvědčení, nikoli pro peníze.

Co všechno z levandule vyrábíte?

Veronika: Především ji zpracováváme v našich kavárnách. Máme ale i vlastní řadu kosmetiky. Dále ji používáme například pro dekorace – do různých polštářků a pytlíčků.

Na co se hosté mohou těšit ve vašich levandulových kavárnách?

Lukáš: Levandulové květy můžete přidat kamkoli. My pečeme zákusky, přidáváme ji jako koření do kávy. Děláme z ní domácí sirup, který přidáváme do limonád a zmrzlinových pohárů. V nabídce máme i levandulovou bábovku, v zimním období chystáme levandulový čaj. Mimochodem, levandule je základem provensálského koření, tudíž se dá přidávat i do jídla. Nasekané květy můžete dát do masa, můžou být součástí marinád. Dobře se rozpouští ve

smetaně, másle...

Jaký recept z levandule máte nejraději?

Lukáš, Veronika: Nejvíce nám chutná v těchto letních dnech v limonádě. Lahodná je i levandulová zmrzlina.

K čemu všemu je levandule užitečná?

Veronika: Levandule má mnohostranné léčebné účinky. Všeobecně je známo, že je dobrá na uklidnění. Například čaj z levandule pomáhá při nespavosti, bolestech hlavy, nervozitě, nervové slabosti. Vhodná je při žaludečních nevolnostech, plynatosti a pomáhá i při žaludečních a střevních kolikách. Svě uplatnění nachází i při nachlazení, zánětu dutin nebo průdušek. Inhalováním této byliny se urychluje průběh léčby. Levandulová koupel zlepšuje krevní oběh. Má dokonce antibakteriální účinky, její oleje léčí vředy, infekční rány. Určitě je vhodná i do šatníku, provoní prádlo a odhání moly.

V současném období se tato bylina sklízí. Nepronásleduje vás levandule i v noci?

Lukáš: (smích) Ani ne. Tohle je práce, která musí člověka bavit. Když si navíc vymyslíte te systém, tak je to práce snů.

Zpíváte si písničku „Ty jsi má, levandulová“?

Lukáš: (smích) Mám ji jako vyzvánění v telefonu. Mám rád staré české písničky, ale nezpívám si ji.

Některé naše čtenáře bude jistě zajímat, jak správně pěstovat levanduli? Co musíme dodržet, čeho se naopak vyvarovat?

Lukáš: Tuhle otázku dostáváme často. Nepovažujeme se za odborníky, ale co jsme se už stihli naučit, předáváme dál. V první řadě doporučujeme levanduli nekupovat ve velkém obchodním domě. Vypadá sice nádherně, ale nemá vůbec žádný kořenový systém. Takže dlouho nevydrží. Levanduli kupte v klasickém zahradnictví, kde ji zahradník vypěstuje ze semínka, ta už mívá nějaký kořenový bal.

Bylinka dále vyžaduje sušší a slunné stanoviště, lidé by ji neměli dávat do stínu. Další chybou je, že ji lidé moc zalévají. Levandule však nesmí ležet ve vodě.

Je třeba si uvědomit, že to není domácí květina. Nejlépe se jí daří někde na zahrádce, na balkoně v truhlíku...

Jak bychom ji správně měli poté užítkovat? Jak bychom ji měli například správně usušit?

Lukáš: Nejlepší užítkování této nádherné bylinky je, když ji lidé nechají do podzimu

kvést. To je to krásné, co lidem zkrášluje každou skalku nebo okrasnou zahrádku, navíc příjemně voní. Rostlina láká čmeláky, motýly... prostě levandule dělá ozdobu. Není potřeba si všechno hned sklídit a zpracovat. Proto jsme tu my.

Dodáváte levanduli a své výrobky do obchodů?

Lukáš: Už se nám pár obchodníků ozvalo, ale nechceme dodávat do řetězců. Jejich politika se nám nelíbí. Věřím, že by se k nám třeba chovali i jinak, k nám malým zemědělcům, ale podmínky diktátu skutečně neakceptujeme. Dlouho nebudeme dodávat do obchodů. Proč bychom měli prodávat levanduli za velkoobchodní ceny? Lidé k nám jezdí převážně za zážitkem, takhle to chceme i nadále...

Jaké máte plány do budoucna? Máte nějaký podnikatelský sen?

Lukáš: Ten si už plním, protože jsem vždy chtěl dělat to, co mě baví. Do několika let bychom místo obilí rádi zasadili sazenice levandule. Mým cílem je mít největší levandulové království v České republice, v podobě 5 hektarů polí. Rádi bychom také vystavěli na poli altánek, kde bychom připravovali degustační menu. Od místního úřadu v Úsově odkoupíme starou budovu zbrojnice a uděláme z ní galerii s malým obchůdkem. 🍃

VÝBĚR ZPRÁV

HLAVNÍ ZPRÁVY MĚSÍCE: PANÁČEK KVALITY KLASÁČEK I MÉNĚ PESTICIDŮ

Jezte mléčné výrobky. Další agrární diplomaté. Farmářské slavnosti pošesté. Nižší úroda ovoce. Investice do malých vodních toků. Prodej balené zmrzliny roste. Více v přehledu zpráv měsíce.

VÝHRY MÁTE V LEDNICI!

Naplňte svou lednici mléčnými výrobky a zapojte se do nové letní soutěže. Vyhrát můžete 3 chladničky, některý z malých domácích spotřebičů a magnetku pro prvních 15 000 soutěžících. Navštivte naši online [akademii](#), ve které vás spolu s Klasáčkem naučíme poznat ty opravdu kvalitní potraviny.

VYSÍLÁME DALŠÍ AGRÁRNÍ DIPLOMATY

Počet agrárních diplomatů, kteří pomáhají českým zemědělským a potravinářským producentům a obchodníkům hledat exportní příležitosti, se zvýší ze čtyř na sedm. K zemědělským diplomatům, kteří již působí v Číně, Rusku, Saúdské Arábii a Srbsku, nově přibudou v Japonsku, Libanonu a USA.

LESY ČR INVESTUJÍ DO BUDOUCNOSTI

Státní podnik Lesy ČR v posledních třech letech investoval do vodohospodářských staveb na malých vodních tocích 1,5 miliardy korun. Letos chtějí státní Lesy investovat do 330 staveb a drobných úprav na vodních tocích 300 milionů korun. Do roku 2020 hodlá podnik realizovat 170 větších staveb.

ČESKÝ APPLE

V žebříčku plátců daně z příjmu právnických osob za rok 2015 sestaveném Ministerstvem financí zaujaly Lesy ČR s bezmála 1,2 miliardy korun sedmé místo. Patří tak mezi nejvýznamnější přispěvatele do státní pokladny a řadí se do první desítky TOP plátců této daně.

OBLÍBENÉ FARMÁŘSKÉ SLAVNOSTI

I letos jsme připravili další ročník Farmářských slavností. Na čtyřech farmách a v Národním zemědělském muzeu v Praze si lidé budou moci prohlédnout zblízka život na statku, pro děti i dospělé je připravený zábavný program, soutěže a kuchařská show. Vstup na akci je zdarma.

Harmonogram akcí:

16. 7.

Ekofarma Agrofyto
(Lidečko, Zlínský kraj)

23. 7.

Ekofarma Bošina
(Verněřovice, Královéhradecký kraj)

30. 7.

Biofarma Belina
(Nežichov, Toužim, Karlovarský kraj)

20. 8.

Biodynamický statek Bemagro
(Meziříčí, Jihočeský kraj)

24. 9.

Národní zemědělské muzeum Praha
(Praha)

PŘITVRZUJEME V BOJI PROTI FALŠOVÁNÍ PESTICIDŮ

Daří se nám naplňovat národní akční plán na snížení pesticidů. Loni se spotřebovalo o 408 tun méně prostředků na ochranu rostlin, než tomu bylo v předchozích letech. Tímto poklesem dochází k ochraně životního prostředí a k lepším podmínkám pro život. Plánujeme také uvést do praxe novelu zákona o rostlinolékařské péči, která minimalizuje rizika pro zdraví při aplikaci přípravků v místech, kam často chodí veřejnost. Novela nařizuje zákaz používat některé přípravky na ochranu rostlin do vzdálenosti 20 metrů od domů nebo zahrádek. Za porušení pravidel při dovozu chemických látek ze zahraničí a za používání nelegálních přípravků navrhujeme zvýšit postihy z 1 milionu na 3 miliony korun.

ÚRODA OVOCE BUDE NIŽŠÍ

Letošní úroda českého ovoce bude kvůli jarním mrazům skoro o třetinu nižší. Ztráty na tržbách ovocnáři odhadují na 400 milionů korun. Zdražení ovoce v obchodech se kvůli nižší úrodě nečeká.

ZELENÁ NAFTA I DO ŽIVOČIŠNÉ VÝROBY

Sněmovna podpořila v prvním čtení vládní novelu zákona o spotřebních daních. Ta rozšiřuje vratku části spotřební daně, takzvanou zelenou naftu, i na živočišnou výrobu. Naší snahou je co nejvíce podpořit chovatele skotu, prasat a drůbeže, protože tyto oblasti čelí v poslední době krizi. Podle našich odhadů se celková výše podpory přiblíží 385 milionům korun ročně.

PRODEJE BALENÉ ZMRZLINY ROSTOU

Češi od loňského června do konce letošního května vydali za balenou zmrzlinu 3,19 miliardy korun, což je zvýšení o 10,6 procenta. Výrazně tomu napomohla loňská vedra.

EU PRODLOUŽILA SANKCE PROTI RUSKU

Evropská unie prodloužila hospodářské sankce proti Rusku do konce ledna 2017. Hospodářská opatření, omezující především ruský přístup na finanční trhy a zakazující export určitých typů výrobků, přijala EU v roce 2014 v reakci na ruský postup během ukrajinské krize.

FOTOSOUTĚŽ

CESTUJTE, FOŤTE A VYHRAJTE...

Zachytili jste skrz hledáček svého fotoaparátu nebo mobilu půvab české přírody? Život na farmě nebo nějaký detail z gastronomie? Neváhejte a pochlubte se zajímavou či netradiční fotkou. Kromě toho, že ukážete své fotografické umění, můžete vyhrát i hodnotné ceny.

Jaké? Tak třeba pivařský balík Budweiser Budvar, nezapomenutelné víkendové pobyty, uzené sele, roční předplatné vybraných časopisů, jízdu kočárem v okolí Národního hřebčína Kladruby, koše plné kvalitních potravin a další. A to za to stojí, ne?

FOTOGALERIE JE ROZDĚLENA DOTŘÍ KATEGORIÍ:

Potraviny, gastronomie (např. jídlo, kulinářské umění, české potraviny, Klasa, Regionální potravina)

Naše krajina (např. přírodní krásy Čech a Moravy – lesy, voda, venkov, venkovská architektura)

Zemědělství (např. hospodářská zvířata, plodiny, zahrádka, pole, zemědělská technika)

Snímky zasílejte prostřednictvím nahrávacího formuláře zobrazeného na stránkách: <http://mze-soutez.cz>

